

תובענות ייצוגיות

בנקאות וביטוח

צרכנות

**ביטוח
בנקאות**

**תאגידיים
ניירות ערך
הגבלים עסקיים**

מורכבות

חדשנות

שאלות משותפות – היבט מיוחד

צרכנות

**ביטוח
בנקאות**

**תאגידיים
ניירות ערך
הגבלים עסקיים**

מורכבות

חדשנות

רגולציה

רגולציה

רע"א 2128/09

הפניקס נגד עמוסי

עיקרי הפרשה

פוליסת ביטוח חיים – נספח נכות תאונתית

סכום ביטוח מלא – XXX ש"ח

החברה תשלם סכום ביטוח חלקי מסכום הביטוח המלא הנ"ל, המתאים לשיעור המפורט להלן, במקרה של נכות חלקית ותמידית של המבוטח כתוצאה מתאונה אשר בעקבותיה נגרם למבוטח:

איבוד גמור ומוחלט של:

60%	הזרוע הימנית או היד הימנית
50%	הזרוע השמאלית או היד השמאלית
40%	רגל אחת
25%	ראייה בעין אחת

...

בכל מקרה של גזות חלקיות ותמידיות יקום האונח של אגרים
שלא נזינו בלוח הפיזיות שלעיל או במקרה של אבון מוחלט
של אגרים שאינם כולל את הפרדת האנשוסיית מנגן הסבוסת,
ישולם שיעור מתאים של שבוים הביטוח המלא, לפי שיעור
הנחות שנקבע

בכל מקרה של נכות חלקית תמידית עקב תאונה של אברים
שלא צוינו בלוח הפיצויים שלעיל או במקרה של אבדן מוחלט
של אברים שאינו כולל את הפרדתם האנטומית מגוף המבוטח,
ישולם שיעור מתאים של סכום הביטוח המלא, לפי שיעור הנכות
שנקבע.

**ישולם שיעור מתאים של סכום הביטוח המלא,
לפי שיעור הנכות שנקבע**

דוגמה פשוטה –

סכום הביטוח המלא – 200,000 ש"ח
נכות ברגל בשיעור 10%

??

דוגמה פשוטה –

סכום הביטוח המלא – 200,000 ש"ח
נכות ברגל בשיעור 10%

20,000 ש"ח פיצוי ??

אז זהו, שלא...

3. עפ"י טבלת אחוזי הנכות המפורטת בפוליסה, אובדן מוחלט של רגל שמאל מקנה 40% נכות

עפ"י תקנות המוסד לביטוח לאומי, אובדן מוחלט של רגל שמאל מקנה 80% נכות

4. אנו נאשר את הנכות המגיעה לך עקב פגיעתך בהתאמה לפוליסה.

$$40\% : 80\% \times 10\% = 5\%$$

5. סך ישולמו לך 5% נכות.

6. אנו מאחלים לך רפואה שלמה.

ת"א (שלום ב"ש) 2863/04 שניידר נגד הפניקס

"פרשנות לפיה החישוב נעשה על פי שיעור הנכות החלקית שנקבעה על ידי הרופא, באופן יחסי מתוך סכום הביטוח המלא, עלולה בהכרח להוביל לתוצאה בלתי סבירה, ולפיה עשוי מבוטח בעל נכות חלקית לזכות בפיצוי גבוה יותר עפ"י אותה פוליסה, בגין אובדן מוחלט של אותו איבר. מצב זה אינו תואם להיגיון הדברים ואינו נסבל לכאורה..."

2005 – הגשת תביעה ראשונה

2006 – המפקח על הביטוח מקבל החלטה

2006 – חוק תובענות ייצוגית, שתי תביעות נוספות

2007 – העברה לבית-משפט המחוזי מרכז

2009 – התביעה מאושרת, מוגשת בקשת רשות ערעור

2011 – דיון בבית-המשפט העליון (ינואר)

2012 – פסק-דין בערעור (יולי)

2012 – דחיית בקשה לדיון נוסף (בקשר לעילת ההטעיה)

הרגולציה

האם לערב?

למה לא?

הרגולציה

האם לערב?

למה לא?

- **נותנים את העניין בידי אחרים**
- **שיקולי הגנה עצמית**
- **מערכת יחסים בין הרגולטור והנתבע**
- **משמעות תשובה שלילית או אי-התייחסות**
- **אולי התביעה תתייתר...**

הרגולציה

האם לערב?

למה כן?

הרגולציה
האם לערב?
למה כן?

• נותנים את הענין בידי אחרים

הרגולציה

האם לערב?

למה כן?

- **נותנים את העניין בידי אחרים**
- **הגברת חשיפה**

ענין אביעד - החלטת המפקח על הביטוח

97. אין בידינו לקבל את טענות חברת הביטוח. לשון הפוליסה בעניין זה ברורה ואינה צריכה פרשנויות.

המסקנות העולות מבירור השאלות האם חברת הביטוח חישבה את תגמולי הביטוח על פי תנאי הפוליסה והאם נעשה גילוי נאות למבוטחים, מעלה כי התשובה על שתי שאלות אלה הינה שלילית.

ענין אביעד - החלטת המפקח על הביטוח

ואולם, בשלב זה לא ראינו מקום להכריע לגבי הסעדים שיינתנו למתלוננים בתלונות שבפנינו, כמו גם לגבי הסעדים שיינתנו לציבור המבוטחים בפוליסה זו, שקיבלו תגמולי ביטוח שחושבו על פי נוסחת החישוב שנפסלה בהכרעה זו. ובשים לב לאמור בהכרעה זו. יצוין כי לקחנו בחשבון בעניין זה, כי במקביל להכרעתנו זו, מתנהל דיון בבית המשפט המחוזי בתל-אביב בבקשה לאישור תובענה ייצוגית בענין הנוסחה שבה עשתה חברת הביטוח שימוש במסגרת פוליסה זו (בש"א 24652/05, ת.א. 2500/05). בהתאם לכך. בכוונתנו לבחון את האפשרות להתייצב בבית המשפט, על מנת להביא בפניו את עמדתנו בענין זה, ובמידת הצורך להבהיר בפני בית המשפט את הליקויים שנפלו בדרך פעולתה של חברת הביטוח. לפיכך, לא מן הנמנע כי בתובענה הייצוגית ייפסקו הסעדים הנדרשים, אשר ייתרו את הצורך כי המפקח על הביטוח יקבע את הסעדים לאור הכרעתו זו.

למה לא?

- נותנים את הענין בידי אחרים
- שיקולי הגנה עצמית
- מערכת יחסים בין הרגולטור והנתבע
- משמעות תשובה שלילית או אי-התייחסות
- אולי התביעה תתייתר...

למה כן?

- נותנים את הענין בידי אחרים
- הגברת חשיפה

למה לא?

- נותנים את הענין בידי אחרים ✓
- שיקולי הגנה עצמית ✓
- מערכת יחסים בין הרגולטור ✓
- והנתבע ✓
- משמעות תשובה שלילית או ✓
- אי-התייחסות ✓
- אולי התביעה תתייתר... ✓

למה כן?

- נותנים את הענין בידי אחרים ✓
- הגברת חשיפה ✓

המפקח על הבנקים

?

רע"א 2128/09 עמוסי נגד הפניקס

נוסח הפוליסה ברור למדי, והוא מחייב את המבקשות בתשלום "שיעור מתאים של סכום הביטוח המלא". מהו אותו "שיעור מתאים"? ממשיכה הפוליסה וקובעת במפורש שהוא "שיעור הנכות שייקבע על-ידי רופא החברה".

על עילת ההטעייה

על עילת ההטעייה

היסטוריה

הצורך לטעון להטעייה

רע"א 2128/09 עמוסי נגד הפניקס

עילות התביעה

עילת תביעה I – הפרת תנאי הפוליסה – תשלום תגמולי ביטוח

עילת תביעה II – הטעיה

עילות נוספות

רע"א 2128/09 עמוסי נגד הפניקס

חשיבות עילת ההטעיה

סעיף 31 לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981

**"תקופת ההתיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח
היא שלוש שנים לאחר שקרה מקרה הביטוח"**

רע"א 2128/09 עמוסי נגד הפניקס

השופט ריבלין

בנסיבות העניין, אין צורך לקבוע כללים ברורים בדבר דרכי גיבוש עילת ההטעיה על-פי סעיף 55 לחוק הפיקוח. אין אף צורך לבחון אם תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה לדון בנושא. זאת מכיוון שתובענה ייצוגית – ככל שהיא נסמכת על עילת ההטעיה – אינה הדרך ההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

רע"א 2128/09 עמוסי נגד הפניקס

השופטת נאור

"נוכח מסקנתנו (המשותפת) בעניין פרשנותה הנכונה והמחייבת של הפוליסה שאלה זו למעשה התייגרה ולכן אין מקום להכריע בה".

"אם היתה נשמע דעתי היינו דוחים את הערעורים בלי להורות על מחיקת עילת התביעה".

בעקבות רע"א 2128/09 עמוסי נגד הפניקס

בתי-המשפט מסתייגים מעילות הטעיה

שירביט

קידישמן

נירם

דנ"א 5666/12 עמוסי נגד הפניקס

בקשה לדיון נוסף

דין העתירה לדיון נוסף להידחות. הקביעה בפסק הדין נשוא העתירה, לפיה התובענה הייצוגית אינה הדרך ההוגנת להכרעה במחלוקת בשאלת ההטעיה, הוגבלה מפורשות לנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה דנא, ואין בה כדי להשפיע על תובענות ייצוגיות אחרות המבוססות על עילת ההטעיה.

בנקאות

רע"א 2598/08 בנק יהב נ' שפירא

פריט 3 לתוספת

תביעה נגד תאגיד בנקאי, בקשר לענין שבינו ובין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

תביעות ייצוגיות – ביטוח ובנקאות

- **מאפיינים ייחודיים בנושא השאלות המשותפות**
- **תפקיד הרגולטורים**
- **עילת ההטעיה**
- **מצב נוכחי – תנובת התביעות עד כה**

תודה